

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2022/23:SfU16

Ekonomisk familjepolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Motionsyrkandena handlar bl.a. om föräldraförsäkring, barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag.

I betänkandet finns 26 reservationer (S, SD, V, C, MP) och två särskilda yttranden (SD, MP).

Behandlade förslag

Cirka 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	7
Utskottets överväganden	8
Familjepolitikens inriktning och föräldraförsäkringen	8
Barnbidrag	20
Underhållsstöd och bostadsbidrag	22
Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning	27
Reservationer	29
1. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (S)	29
2. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (V)	29
3. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (C)	30
4. Föräldraförsäkring, punkt 2 (SD)	31
5. Föräldraförsäkring, punkt 2 (V)	31
6. Föräldraförsäkring, punkt 2 (C)	32
7. Reserverade dagar, punkt 3 (S, MP)	33
8. Reserverade dagar, punkt 3 (SD)	33
9. Reserverade dagar, punkt 3 (V)	34
10. Dubbdagar, punkt 4 (C)	35
11. Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, punkt 5 (SD)	35
12. Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, punkt 5 (C)	36
13. Föräldraförsäkringen för företagare, punkt 6 (SD)	36
14. Föräldraförsäkringen för företagare, punkt 6 (V)	37
15. Tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning, punkt 7 (SD)	37
16. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 8 (SD)	38
17. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 8 (C)	39
18. Barnbidrag, punkt 9 (SD)	39
19. Underhållsstöd, punkt 10 (SD)	40
20. Underhållsstöd, punkt 10 (C)	40
21. Bostadsbidrag, punkt 11 (S)	41
22. Bostadsbidrag, punkt 11 (SD)	42
23. Bostadsbidrag, punkt 11 (V)	42
24. Bostadsbidrag, punkt 11 (C)	43
25. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 12 (SD)	44
26. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 12 (V)	44
Särskilda yttranden	46
1. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (SD)	46
2. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (MP)	46
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	47
Motioner från allmänna motionstiden 2022/23	47

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Familjepolitikens inriktning

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:125 av Yasmine Bladelius (S),

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 1,

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–3,

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 29 och 30 samt

2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (V)

Reservation 3 (C)

2. Föräldraförsäkring

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:261 av Alexandra Völker (S),

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 2, 4 och 8,

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 10, 11 och 19,

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 9 och

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 31 och 33.

Reservation 4 (SD)

Reservation 5 (V)

Reservation 6 (C)

3. Reserverade dagar

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:404 av Marianne Fundahn (S),

2022/23:660 av Markus Wiechel (SD),

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 7 och 8,

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 7 och 11,

2022/23:1397 av Mathias Bengtsson (KD),

2022/23:1532 av Hans Eklind (KD) yrkandena 1 och 2,

2022/23:1541 av Linus Sköld (S),

2022/23:1616 av Martin Ådahl (C),

2022/23:1704 av Annika Strandhäll (S),

2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 2 och 7,

2022/23:2274 av Alexander Christiansson (SD) och

2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 40.

Reservation 7 (S, MP)

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (V)

4. **Dubbeldagar**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:251 av Angelica Lundberg (SD),

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5 och

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 13.

Reservation 10 (C)

5. **Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 6 och

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 9.

Reservation 11 (SD)

Reservation 12 (C)

6. **Föräldraförsäkringen för företagare**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 24 och

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 5.

Reservation 13 (SD)

Reservation 14 (V)

7. **Tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:269 av Malin Larsson och Peter Hedberg (båda S),

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 2–4, 14 och 15,

2022/23:1782 av Sofia Amloh m.fl. (S) och

2022/23:2037 av Ida Ekeröth Clausson och Azra Muranovic (båda S).

Reservation 15 (SD)

8. **Sjukpenninggrundande inkomst**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 7 och 9,

2022/23:1056 av Azadeh Rojhan (S) och

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 12.

Reservation 16 (SD)

Reservation 17 (C)

9. **Barnbidrag**

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:229 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2022/23:232 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2022/23:243 av Angelica Lundberg och Markus Wiechel (båda SD),

2022/23:250 av Angelica Lundberg och Mikael Eskilandersson (båda SD),

2022/23:259 av Angelica Lundberg (SD),

2022/23:356 av Jonny Cato (C),
2022/23:392 av Peder Björk och Anna-Belle Strömberg (båda S),
2022/23:820 av Lars Beckman (M),
2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6 samt
2022/23:1509 av Larry Söder (KD).

Reservation 18 (SD)

10. Underhållsstöd

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 18 och
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 32.

Reservation 19 (SD)

Reservation 20 (C)

11. Bostadsbidrag

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 10–14,
2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 25,
2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 16 och 17,
2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 4 och 5,
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 95,
2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 8 och
2022/23:2217 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 11.

Reservation 21 (S)

Reservation 22 (SD)

Reservation 23 (V)

Reservation 24 (C)

12. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

Riksdagen avslår motionerna

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 25 och
2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 12–15.

Reservation 25 (SD)

Reservation 26 (V)

Stockholm den 20 april 2023

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Viktor Wärnick

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viktor Wärnick (M), Ludvig Aspling (SD), Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Clara Aranda (SD), Ulrika Heindorff (M), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S), Ingemar Kihlström (KD), Martina Johansson (C), Nima Gholam Ali Pour (SD), Annika Hirvonen (MP), Mauricio Rojas (L), Daniel Persson (SD), Jessica Rodén (S), Caroline Högström (M) och Isabell Mixter (V).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 80 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2022/23. Motionsyrkandena handlar bl.a. om reserverade dagar i föräldraförsäkringen, flerbarnstillägget i barnbidraget, beräkning av bidragsgrundande inkomst i bostadsbidraget samt handläggningstider för ärenden om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. Motionsyrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Familjepolitikens inriktning och föräldraförsäkringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. reserverade dagar i föräldraförsäkringen, tillfällig föräldrapenning och sjukpenninggrundande inkomst.

Jämför reservation 1 (S), 2 (V), 3 (C), 4 (SD), 5 (V), 6 (C), 7 (S, MP), 8 (SD), 9 (V), 10 (C), 11 (SD), 12 (C), 13 (SD), 14 (V), 15 (SD), 16 (SD) och 17 (C) samt särskilt yttrande 1 (SD) och 2 (MP).

Gällande ordning

Allmänt om föräldrapenningsförmåner

Föräldrapenningsförmåner lämnas enligt 11 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB) i två olika former, dels föräldrapenning för vård av barn med anledning av ett barns födelse eller adoption (12 kap. SFB), dels tillfällig föräldrapenning i särskilda situationer när någon avstår från förvärsarbete för att vårda ett barn eller i samband med att ett barn har avlidit (13 kap. SFB).

Föräldrapenning

Rätt till föräldrapenning har en försäkrad förälder som vårdar barn under tid när han eller hon inte förvärsarbetar eller avstår från förvärsarbete. Som villkor gäller bl.a. att föräldern under tiden till huvudsaklig del faktiskt vårdar barnet på det sätt som krävs med hänsyn till barnets ålder (12 kap. 2 och 3 §§ SFB). Enligt 12 kap. 5 § SFB har barnets mor rätt till föräldrapenning fr.o.m. den 60:e dagen före den beräknade tidpunkten för barnets födelse.

Föräldrapenning betalas ut till barnets föräldrar. Med förälder likställs den som är särskilt förordnad vårdnadshavare och som har vård om barnet samt blivande adoptivföräldrar. Vidare kan föräldrapenning betalas ut till en förälders sambo eller make om makarna stadigvarande bor tillsammans (11 kap. 4 § SFB).

Föräldrapenning med anledning av ett barns födelse lämnas enligt 12 kap. 12 och 19 §§ SFB under högst 480 dagar sammanlagt för föräldrarna. Av dessa lämnas 390 dagar med belopp på sjukpenningnivå eller grundnivå och 90 dagar på s.k. lägstanivå.

Vid flerbarnsfödelse lämnas föräldrapenning för det andra barnet för ytterligare 90 dagar på sjukpenningnivån, dock lägst på grundnivån, och 90 dagar på lägstanivån (12 kap. 42 § SFB).

För barn födda t.o.m. 2013 går dagarna att ta ut till dess att barnet fyller åtta år eller slutar första klass. För barn födda fr.o.m. 2014 kan dagarna användas

till dess att barnet fyller tolv år eller slutar årskurs 5, men fr.o.m. barnets fyraårsdag kan endast sammanlagt 96 dagar sparas. Om ett barn blir bosatt här i landet under sitt andra levnadsår lämnas föräldrapenning under högst 200 dagar sammanlagt för föräldrarna, och vid flerbarnsfödelse under ytterligare högst 76 dagar för varje barn utöver det första. Om barnet blir bosatt här i landet efter det andra levnadsåret lämnas föräldrapenning under högst 100 dagar sammanlagt för föräldrarna, och vid flerbarnsfödelse under ytterligare högst 38 dagar för varje barn utöver det första (12 kap. 12 och 13 §§ SFB).

När båda föräldrarna är vårdnadshavare har de enligt 12 kap. 15 och 17 §§ SFB rätt till hälften var av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder kan överlåta rätten till föräldrapenning till den andra föräldern med undantag för 90 dagar på sjukpenningnivå eller på grundnivå, s.k. reserverade dagar.

Föräldrapenning för samma barn och tid kan enligt 12 kap. 4 a § SFB lämnas till båda föräldrarna samtidigt under barnets första levnadsår, s.k. dubbeldagar. Som mest kan 30 sådana dagar tas ut.

Föräldrapenning lämnas som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels föräldrapenning (12 kap. 9 § SFB). Föräldrapenningen har som framgått ovan tre olika ersättningsnivåer: sjukpenningnivån, grundnivån och lägstanivån.

För 390 av de 480 dagarna lämnas ersättning baserad på den sjukpenninggrundande inkomsten, förkortad SGI (sjukpenningnivå). För föräldrar som har haft låga eller inga inkomster lämnas i stället ersättning med ett fast belopp för dessa dagar, 250 kronor per dag (grundnivå). De återstående 90 dagarna ersätts lika för alla, med 180 kronor per dag (lågstanivå).

För att få föräldrapenning på sjukpenningnivå de första 180 dagarna krävs att föräldern under 240 dagar i följd före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen dels har varit försäkrad för sjukpenning, dels under hela den tiden skulle ha haft rätt till sjukpenning som överstiger lågstanivån.

Tillfällig föräldrapenning

Tillfällig föräldrapenning betalas enligt 13 kap. SFB ut till en förälder som behöver avstå från förvärsarbete för vård av ett barn (vab) som är under tolv år och i vissa fall även vid vård av barn upp till 16 års ålder. För vård av barn som inte fyllt tolv år kan ersättning lämnas vid sjukdom eller smitta hos barnet, när barnets ordinarie vårdare (t.ex. dagmamma) är sjuk eller när en förälder behöver följa med barnet till en barnvårdscentral. Vidare kan tillfällig föräldrapenning betalas ut när barnets andra förälder besöker läkare med ett annat barn.

Föräldrar till barn som omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, har rätt till tillfällig föräldrapenning i samband med sjukdom eller smitta hos barnet och för kontaktdagar. Ersättningen för kontaktdagar är till för att ge föräldrar till barn med funktionsnedsättning som omfattas av LSS möjlighet att lära sig mer om hur de kan

stödja sitt barn och ges med tio dagar per barn och år. Dagarna kan tas ut från barnets födelse fram till att barnet fyller 16 år.

Fadern har en särskild rätt till tillfällig föräldrapenning under högst tio s.k. pappadagar i samband med ett barns födelse eller adoption (13 kap. 10–14 §§ SFB). Vidare kan tillfällig föräldrapenning betalas ut under högst tio dagar per förälder och barn i samband med att ett barn har avlidit (13 kap. 31 e och 31 f §§ SFB).

En förälder får överlåta sin rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av ett barn till någon som är försäkrad för tillfällig föräldrapenning och som i stället för föräldern avstår från förvärvsarbete för att vårda barnet (13 kap. 8 och 9 §§ SFB).

Tillfällig föräldrapenning beräknas utifrån föräldrarnas SGI på samma sätt som för föräldrapenning.

Graviditetspenning

En försäkrad som är gravid har enligt 10 kap. SFB rätt till graviditetspenning om graviditeten sätter ned hennes förmåga att utföra sitt förvärvsarbete med minst en fjärdedel och hon inte kan omplaceras till ett annat mindre ansträngande arbete. Detsamma gäller om den gravida kvinnan på grund av risk för bl.a. fosterskador har stängts av från sitt arbete med stöd av arbetsmiljölagen (1977:1160). Ersättningen kan lämnas tidigast fr.o.m. den 60:e dagen och längst t.o.m. den 11:e dagen före den beräknade tidpunkten för barnets födelse. Rätten till graviditetspenning vid risker i arbetsmiljön gäller för såväl arbetstagare som egenföretagare. Graviditetspenning lämnas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels graviditetspenning och ersättningen motsvarar sjukpenning.

Adoptionsbidrag

Adoptionsbidrag kan lämnas till försäkrade föräldrar för kostnader vid adoption av barn som inte är svenska medborgare. Bidraget lämnas med 75 000 kronor för varje barn (21 kap. 2 § SFB).

Sjukpenninggrundande inkomst

SGI fastställs av Försäkringskassan utifrån den beräknade årliga arbetsinkomsten.

I vissa skyddsvärda situationer finns det möjlighet för en försäkrad att behålla en tidigare SGI även om förvärvsarbetet har upphört, s.k. SGI-skyddad tid. SGI-skydd gäller under tiden när den försäkrade helt eller delvis avstår från förvärvsarbete för vård av barn och barnet inte har fyllt ett år (26 kap. 15 § SFB). Om den försäkrades SGI då har sänkts ska föräldrapenningen till dess att barnet uppnår två års ålder beräknas på den SGI som gällde före sänkningen (12 kap. 27 § SFB). Enligt praxis gäller detta om föräldern i oavbruten följd är

helt eller delvis ledig från förvärvsarbete och under tiden uppstår föräldrapenning. För den som är helt ledig från arbetet krävs att föräldrapenning tas ut under minst fem kalenderdagar per vecka.

Om föräldern blir gravid på nytt innan barnet är ett år och nio månader behåller föräldrarna föräldrapenning på sjukpenningnivå – den s.k. snabbhetspremiern (12 kap. 29 § SFB).

Inkomst av näringsverksamhet ska enligt 25 kap. 8 § SFB räknas som inkomst av annat förvärvsarbete. Det gäller bl.a. dem som bedriver enskild näringsverksamhet eller handelsbolag. För egenföretagare bestäms SGI utifrån näringsverksamhetens beräknade nettointäkt, dvs. den beskattningsbara inkomsten. Med nettointäkt eller beskattningsbar inkomst avses företagets resultat efter avdrag för kostnader, eventuella avsättningar och avgifter, men före skatteavdrag. Även om det enligt regelverket är den förväntade intäkten av näringsverksamheten som SGI av annat förvärvsarbete ska avse används i praktiken tidigare års beskattade inkomst för att bedöma den framtida inkomsten. För denna bedömning finns föreskrifter och allmänna råd utfärdade av Försäkringskassan och tidigare Riksförsäkringsverket.

För en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete och som bedriver näringsverksamhet i någon form ska, under en tid om 36 månader (uppbyggnadsskedet), SGI beräknas till minst vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för någon annans räkning. Om inte villkoren är uppfyllda lämnas föräldrapenning på grundnivå (25 kap. 7 a och 9 §§ SFB).

Enligt 5 § föräldraledighetslagen (1995:584) har en förälder rätt att vara helt ledig för vård av barn till dess att barnet är 18 månader. En förälder har därutöver rätt att vara helt ledig medan föräldern får hel föräldrapenning enligt 12 kap. socialförsäkringsbalken.

Motionerna

Familjepolitikens inriktning

I kommittémotion 2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om behovet av att stärka den ekonomiska familjepolitiken. Inkomstgränserna i bostadsbidraget och nivåerna i både barnbidraget och underhållsstödet har höjts men ytterligare åtgärder behöver genomföras. I motion 2022/23:125 av Yasmine Bladelius (S) föreslås ett tillkännagivande om en nollvision och en översyn av den ekonomiska familjepolitiken med syftet att bekämpa barnfattigdomen i Sverige.

I kommittémotion 2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att indexera tak och ersättningsnivåer inom den ekonomiska familjepolitiken fr.o.m. 2026. De inkomstrelaterade ersättningarna, inkluderat tak och grundnivåer, bör inkomstindexeras på sikt. Kostnadsrelaterade ersättningar, såsom barnbidrag och bostadsbidrag, bör prisindexeras och fasta belopp endast användas undantagsvis. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med en strategi för att säkerställa att den

ekonomiska familjepolitiken bättre når sitt mål. Mycket tyder på att målpuffyllelsen för den ekonomiska familjepolitiken har försämrats efter 1990-talet. Denna trend måste vändas. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att trappa ned vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken för att möjliggöra en omställning när rätten till en ersättning upphör. Den omständigheten att ersättningar som bostadsbidrag och studiebidrag är knutna till åldersgränser kan innebära att ett barn som passerar en åldersgräns eller avslutar sina gymnasiestudier men ändå bor kvar i hushållet får stora effekter på en familjs ekonomi.

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 29 och 30 föreslås tillkännagivanden om en modern, liberal politik för barnens bästa och en översyn med syftet att utarbeta en föräldraförsäkring som ser till barnets bästa och som ökar jämställdheten. Ett liknande tillkännagivande föreslås i kommittémotion 2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 1.

Föräldraförsäkring

I motion 2022/23:261 av Alexandra Völker (S) föreslås ett tillkännagivande om att se över hur villkoren för tvillingföräldrar i samband med föräldraledighet kan förbättras. För att ge alla föräldrar och barn lika förutsättningar bör möjligheten att öka antalet dagar med föräldrapenning på sjukpenninggrundande nivå för tvillingföräldrar ses över.

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheterna till förändring av regelverket för att åstadkomma en ökad flexibilitet i föräldrapenningen. Regeringen bör utreda möjligheterna att ändra det regelverk som begränsar förutsättningarna för att spara föräldradagar. Många försäkrade har dagar som har gått förlorade på grund av att bara ett visst antal föräldrapeningdagar kan sparas efter det att barnet fyllt fyra år. I yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om en översyn av föräldrapenningen för att stärka den. Regeringen bör göra en översyn av föräldrapenningen som syftar till att föräldrar ska kunna få ut en större andel av sin inkomst i ersättning. I yrkande 19 föreslås dessutom ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att höja adoptionsbidraget. Ett stärkt bidrag har en omfördelande effekt som gör att även hushåll med medelinkomst eller låg inkomst får en större benägenhet att adoptera.

I kommittémotion 2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att höja taken i föräldraförsäkringen (föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetsspenning) så att 80 procent av löntagarna får 80 procent av lönen i ersättning.

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 31 föreslås ett tillkännagivande om att införa en ny jämställdhetsbonus samt införa en jämställdhetsbonus för vård av barn. För att alla föräldrar ska kunna delta på en jämställd arbetsmarknad vill motionärerna se över möjligheterna att återinföra och kraftigt förstärka jämställdhetsbonusen som infördes 2008 och

avskaffades 2017. För att föräldrar i större utsträckning ska ta gemensamt ansvar för vab-dagarna anser motionärerna dessutom att möjligheterna att införa en vab-bonus bör ses över. Ett motsvarande tillkännagivande föreslås i kommittémotion 2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 2. I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 33 föreslås vidare ett tillkännagivande om att ge Försäkringskassan ett informationsuppdrag riktat till vårdnadshavare om föräldraledighetens påverkan på familjeliv, hälsa och livsinkomst. Ett motsvarande tillkännagivande föreslås i kommittémotion 2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 8. I nyssnämnda motion yrkande 4 föreslås även ett tillkännagivande om att 80 procent av dagarna ska tas ut innan barnet har fyllt tre år i stället för som i dag fyra år.

Reserverade dagar

I kommittémotion 2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om en mer jämställd och individualiserad föräldraförsäkring. För att öka barnens rätt till sina föräldrar och för att jämställdheten ska uppmuntras bör föräldraförsäkringen individualiseras och delas i tre delar. Liknande tillkännagivanden föreslås i motionerna 2022/23:404 av Marianne Fundahn (S), 2022/23:1541 av Linus Sköld (S) och 2022/23:1704 av Annika Strandhäll (S). I kommittémotion 2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att förhindra att föräldraförsäkringen blir en segregationsfälla.

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 7 och 8 föreslås tillkännagivanden dels om att barnets bästa och varje barns unika behov ska vara centralt i utformningen av föräldrapenningen, dels om att avskaffa reserverade dagar i föräldraförsäkringen och ge tillbaka valfriheten till familjerna. Föräldrarna bör ha förtroendet att fullt ut bestämma hur föräldraförsäkringen ska disponeras. Liknande tillkännagivanden begärs i motionerna 2022/23:660 av Markus Wiechel (SD) och 2022/23:2274 av Alexander Christiansson (SD).

I kommittémotion 2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 7 och 11 föreslås tillkännagivanden dels om att regeringen bör återkomma med förslag om en individualiserad föräldraförsäkring, dels om att regeringen bör återkomma med förslag baserat på modellen i slutbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101). Föräldraförsäkringen bör delas lika mellan föräldrarna, utan möjlighet att överlåta dagar. En individualisering ska ta hänsyn till att familjer kan se ut på olika sätt. Syftet är inte bara att styra uttaget av föräldrapenningdagar till barnens första levnadsår då behoven av omsorg är som störst, utan också att undvika att personer som kan spara många föräldrapenningdagar, t.ex. på grund av höga inkomster, använder dem för att dryga ut sin semester.

I motion 2022/23:1616 av Martin Ådahl (C) föreslås ett tillkännagivande om att utreda hur föräldraförsäkringen kan delas i tre lika delar, där en

tredjedel var av den ersatta föräldraledigheten är knuten till den ena föräldern och den tredje delen kan delas mellan föräldrarna enligt överenskommelse, med undantag för ensamstående föräldrar som har rätt att utnyttja hela föräldraledigheten.

I partimotion 2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 40 föreslås ett tillkännagivande om öronmärkningen av föräldradagar. Minst en tredjedel av dagarna ska kunna användas av vardera föräldern, medan en tredjedel ska kunna användas fritt av vårdnadshavarna eller överlätas till en annan vuxen som ingår i barnets familj.

I motion 2022/23:1532 av Hans Eklind (KD) yrkandena 1 och 2 föreslås tillkännagivanden om en mer flexibel föräldraförsäkring och om att avskaffa tvåångskvoteringen i föräldraförsäkringen. Föräldraskapet är ett gemensamt åtagande och föräldrar vet bäst vad som passar den egna familjen och det egna barnet. Ett liknande tillkännagivande föreslås i motion 2022/23:1397 av Mathias Bengtsson (KD).

Dubbeldagar

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att öka antalet dubbeldagar. I motion 2022/23:251 av Angelica Lundberg (SD) föreslås ett liknande tillkännagivande.

I kommittémotion 2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att det ska vara tillåtet med ett obegränsat antal dubbeldagar. Studier visar att dubbeldagarna har varit gynnsamma för jämställdhet, sammanhållning i familjen och kvinnors hälsa.

Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att föräldrapenningen ska kunna överlätas till mor- och farföräldrar. En möjlighet att överlåta föräldrapenning till mor- och farföräldrar skulle underlätta för många familjer, i synnerhet med ensamstående föräldrar, och bör därför utredas.

I kommittémotion 2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att de dagar i föräldraförsäkringen som inte är öronmärkta ska kunna användas av för barnet andra viktiga vuxna. Motionärerna menar att behovet av en sådan möjlighet är särskilt påtagligt när barnets föräldrar inte lever tillsammans.

Föräldraförsäkringen för företagare

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 24 föreslås ett tillkännagivande om att följa upp tillkännagivandet om föräldraförsäkringen för företagare i socialförsäkringsutskottets betänkande 2021/22:SfU18. Det är positivt att vissa förbättringar gjorts för att företagare i större utsträckning ska kunna ta del av trygghetssystemets förmåner men det finns mer kvar att göra.

I kommittémotion 2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över de möjligheter som finns för att underlätta föräldraledighet i ensamföretag, t.ex. genom att staten finansierar delar av utbildningstiden för vikarier.

Tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning

I motion 2022/23:1782 av Sofia Amloh m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om rätten till tillfällig föräldrapenning för föräldrar med vuxna hemmaboende barn med intellektuell funktionsnedsättning. Rätten till föräldrapenning gäller endast till dess att personen med intellektuell funktionsnedsättning fyller 21 år (eller 23 år för den som fortfarande går i gymnasiesärskolan). Det är inte rimligt att det därefter saknas möjlighet för föräldrar att få ersättning om de behöver vara hemma och ta hand om ett vuxet sjukt barn. I motion 2022/23:2037 av Ida Ekeröth Clausson och Azra Muranovic (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att ge ersättning vid besök i socialtjänstens verksamhet. Vårdnadshavare som avstår lön för att besöka socialtjänsten för att barnet eller familjen ska få stöd och hjälp eller för att medverka i en utredning bör kunna ansöka om ekonomisk kompensation via socialförsäkringen, t.ex. i form av tillfällig föräldrapenning. I motion 2022/23:269 av Malin Larsson och Peter Hedberg (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten till ersättning för föräldrar som behöver följa med barn under 18 år till tandläkaren och läkaren. Motionärerna hänvisar till förslag i utredningsbetänkandet Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31).

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att införa en ny form av tillfällig föräldrapenning vid mödravårdsbesök för båda föräldrarna. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om översyn av lagstiftningen för graviditetspenningen. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har i sin rapport ISF 2014:25 bl.a. angett att Försäkringskassans bedömningar är betydligt mer restriktiva än vad lagstiftningen kräver och rekommenderar att myndigheten gör sammanvägda bedömningar i enlighet med vad som framgår av lagstiftningen. En översyn bör göras i enlighet med ISF:s rekommendationer och regeringen bör följa upp utredningen Översyn av socialförsäkringsskyddet för gravida – ett modernare regelverk (dir. 2021:94). I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att införa en rätt till graviditetsdagar de sista 30 dagarna före beräknad förlossning. Detta bör omfatta alla kvinnor, oavsett hälsotillstånd och yrke. I yrkande 14 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att utöka antalet dagar med sorgepeng. I yrkande 15 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att utöka antalet s.k. pappadagar vid barns födsel eller adoption. För att ge föräldrarna en mer jämställd förutsättning i föräldraskapet redan från

början och främja psykisk hälsa bör möjligheten att utöka antalet pappadagar vid barns födsel eller adoption utredas.

Sjukpenninggrundande inkomst

I motion 2022/23:1056 av Azadeh Rojhan (S) föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa snabbhetspremien i föräldraförsäkringen i enlighet med Utredningen om en modern föräldraförsäkrings slutbetänkande SOU 2017:101.

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att följa upp förslagen i utredningen Ett trygghetssystem för alla – översyn av regelverket för sjukpenninggrundande inkomst (S 2021:07). Utredningens förslag kan komma att lösa ut problematiken med att den försäkrade förlorar sin SGI om han eller hon inte uppfyller kraven för snabbhetspremien. Utredningen kan även komma att lösa andra problem kopplade till SGI och föräldraledighet.

I kommittémotion 2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheterna att koppla skyddet av föräldrarnas SGI till hur länge han eller hon har tagit ut föräldrapenning i stället för till barnets ålder. I yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa den s.k. snabbhetspremien.

Utskottets ställningstagande

Familjepolitikens inriktning

Den ekonomiska familjepolitiken stärker barnhushållens ekonomi och bidrar till ökad jämställdhet och flexibilitet. Den ökar möjligheterna att kombinera familjeliv och arbetsliv. Under senare år har flera steg tagits för att förbättra barnfamiljers ekonomiska standard genom höjningar eller tillfälliga förstärkningar av bl.a. barnbidraget, föräldrapenningen på grundnivå, underhållsstödet och bostadsbidraget. Som framgår av detta betänkande pågår flera utredningar och annat beredningsarbete för att förbättra villkoren för barnfamiljer. Utskottet kan återigen konstatera att det är viktigt att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bidrar till att hålla nere prisökningarna och följer noga frågan om behovet av ytterligare åtgärder för att kompensera dem som drabbas hårt av inflationen. Utskottet anser emellertid inte att det finns behov för riksdagen att göra tillkännagivanden om höjda inkomstgränser eller indexering av beloppsgränser för familjeförmånerna. Detsamma gäller i fråga om förslag om en översyn av den ekonomiska familjepolitiken.

I en motion efterfrågas en strategi för att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bättre når sitt mål. I betänkande 2022/23:SfU3 behandlar utskottet regeringens resultatredovisning och bedömning av måluppfyllelsen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn (prop. 2022/23:1 utg.omr. 12, bet. 2022/23:SfU3, rskr. 2022/23:84). Utskottet är inte berett att i detta sammanhang föreslå ett tillkännagivande om en strategi för att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bättre når målen.

I samma motion föreslås även att vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken ska kunna trappas ned för att möjliggöra en omställning när rätten till en ersättning upphör. Utskottet har förståelse för att ekonomiska svårigheter kan uppstå när t.ex. ett barn flyttar hemifrån och rätten till studie- och bostadsbidrag därmed upphör. Utskottet är dock inte berett att ställa sig bakom förslag om att under en övergångsperiod fortsätta att lämna ut ett bidrag trots att grundförutsättningen för rätten till bidraget i fråga har upphört.

Utskottet avstyrker därför motionerna 2022/23:125 (S), 2022/23:857 (C) yrkande 1, 2022/23:1227 (V) yrkandena 1–3, 2022/23:1673 (C) yrkandena 29 och 30 samt 2022/23:2055 (S) yrkande 3.

Föräldraförsäkring

Föräldraförsäkringen och rätten till föräldraledighet har bidragit till att andelen kvinnor som förvärvsarbetar är hög och till en högre levnadsstandard för barnfamiljer. Försäkringen har samtidigt inneburit en möjlighet för barn att få vårdas av och skapa nära band till sina föräldrar.

Föräldraförsäkringen har byggts ut, gjorts mer generös och genomgått en rad förändringar över tid. Under senare år har flera olika förslag om ändringar av reglerna om föräldrapenning lagts fram, bl.a. i utredningsbetänkandena Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101) och En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46). Förslagen innebär bl.a. att föräldrapenning ska få lämnas under högst 460 dagar sammanlagt för föräldrarna fram till dess att barnet fyllt tio år. Till och med barnets treårsdag ska föräldrapenning få lämnas under högst 390 dagar. Förslagen rör även reserverade dagar och överlåtelse av rätten till föräldrapenning till en person som inte är förälder – frågor som behandlas närmare nedan. I ett annat utredningsbetänkande, Minska gapet – Åtgärder för jämställda livsinkomster (SOU 2022:4), lämnas ytterligare förslag som syftar till att långsiktigt öka den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män. Mot bakgrund av att förslag i ovannämnda utredningsbetänkanden bereds inom Regeringskansliet är utskottet inte berett att ställa sig bakom förslag som rör åldersgränser för uttag av föräldrapenning, ersättningsnivåer, jämställdhetsbonus eller en översyn av föräldraförsäkringen.

Försäkringskassan ska enligt regleringsbrevet för 2023 stärka förutsättningarna för ett jämställt användande av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. I regleringsbrevet anges att Försäkringskassans information ska bidra till att föräldrar får bättre kunskap om föräldraförsäkringens regelverk, möjligheterna att använda föräldrapenningen flexibelt och de långsiktiga effekterna av fördelningen av föräldraledighet. Pensionsmyndigheten har tagit fram informationsmaterial till nyblivna föräldrar om vikten av att dela på föräldraledigheten och hur de kan agera för att få en mer jämställd fördelning av den intjänade pensionen. Utskottet ser mot bakgrund av det anförda inte något behov för riksdagen att rikta ett tillkännagivande till regeringen om

informationsuppdrag. I nuläget är utskottet inte heller villigt att ställa sig bakom förslag som gäller adoptionsbidraget.

Med det anförda avstyrks motionerna 2022/23:261 (S), 2022/23:857 (C) yrkandena 2, 4 och 8, 2022/23:1152 (SD) yrkandena 10, 11 och 19, 2022/23:1227 (V) yrkande 9 och 2022/23:1673 (C) yrkandena 31 och 33.

Reserverade dagar, överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, dubbeldagar och företagare

I enlighet med utskottets förslag i betänkande 2021/22:SfU18 beslutade riksdagen förra året att rikta fyra tillkännagivanden till regeringen (rskr. 2021/22:282). Tillkännagivandena avser reserverade dagar med föräldrapenning på grundnivå, överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, dubbeldagar i föräldraförsäkringen och föräldraförsäkringen för företagare. Det förstnämnda tillkännagivandet är slutbehandlat medan övriga tillkännagivanden bereds inom Regeringskansliet (prop. 2022/23:1 utg.omr. 12, bet. 2022/23:SfU3 och skr. 2022/23:75).

I budgetbetänkandet 2022/23:SfU3 uttalade utskottet att det ser positivt på att regeringens inriktning när det gäller den ekonomiska familjepolitiken bl.a. är att föräldrar bör få fler verktyg och ökade möjligheter att använda föräldrapenningen flexibelt. I budgetpropositionen nämner regeringen särskilt fler dubbeldagar och utökade möjligheter till överlåtelse av föräldrapenning. I promemorian Större flexibilitet i föräldrapenningen – utökade möjligheter att använda dubbeldagar (S2023/01375) föreslås att antalet dagar som föräldrar kan använda för samma barn och tid utökas från 30 dagar till 60 dagar. För att ytterligare öka flexibiliteten föreslås även att dubbeldagar ska kunna användas fram till dess att barnet är 15 månader, i stället för nuvarande 12 månader. Promemorian som har tagits fram inom Socialdepartementet remissbehandlas under våren 2023.

Som angetts ovan innehåller utredningsbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101) förslag som gäller reglerna om reserverade dagar och överlåtelse av rätten till föräldrapenning till en person som inte är förälder. Förslaget har remissbehandlats och är en del av arbetet med ett större förslag till en ny modell för föräldraförsäkringen.

I fråga om föräldraförsäkringen för företagare kan noteras att förslag i utredningsbetänkandet Ett förbättrat trygghetssystem för företagare – enklare och mer förutsägbart (SOU 2021:98) bereds inom Regeringskansliet och att utredningen Ett trygghetssystem för alla – översyn av regelverket för sjukpenninggrundande inkomst (S 2021:07) ska redovisa sitt uppdrag senast den 20 juni 2023.

Mot denna bakgrund finner utskottet inte skäl att föreslå tillkännagivanden om frågorna och avstyrker därmed motionerna 2022/23:251 (SD), 2022/23:404 (S), 2022/23:660 (SD), 2022/23:857 (C) yrkandena 5 och 6, 2022/23:1152 (SD) yrkandena 7, 8, 9, 13 och 24, 2022/23:1227 (V)

yrkandena 7 och 11, 2022/23:1231 (V) yrkande 5, 2022/23:1397 (KD), 2022/23:1532 (KD) yrkandena 1 och 2, 2022/23:1541 (S), 2022/23:1616 (C), 2022/23:1704 (S), 2022/23:2055 (S) yrkandena 2 och 7, 2022/23:2274 (SD) och 2022/23:2277 (MP) yrkande 40.

Tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning

Under 2021 och 2022 kom den s.k. Vab-utredningen med delbetänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41) och slutbetänkandet Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31). I delbetänkandet föreslås att det ska införas en ny ersättningsgrund för tillfällig föräldrapenning. Den nya ersättningsgrunden innebär att en förälder till ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning ska ha rätt till tillfällig föräldrapenning när föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i förskola, skola och andra pedagogiska verksamheter. I slutbetänkandet föreslås att rätt till tillfällig föräldrapenning ska finnas i fler situationer än i dagsläget. Tillfällig föräldrapenning ska enligt förslaget t.ex. kunna lämnas om en förälder behöver avstå från förvärvsarbete i samband med deltagande i utredning om barnets behov av hjälp och stöd enligt socialtjänstlagen (2001:453) samt för behandling som är ordinerad av läkare. Vidare föreslås att en rätt till tillfällig föräldrapenning ska finnas för barn som har fyllt 12 men inte 18 år om barnet har ett särskilt tillsyns- eller vårdbehov. Förslagen bereds inom Regeringskansliet.

Utskottet har tidigare avstyrkt förslag om att öka antalet dagar med tillfällig föräldrapenning när ett barn avlider (sorgepeng) och om rätten till tillfällig föräldrapenning för vuxna personer med funktionsnedsättning som bor hemma. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2021/22:SfU18, rskr. 2021/22:282). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i frågorna.

När det gäller graviditetspenning har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att se över socialförsäkringsskyddet för gravida, framför allt regelverket för graviditetspenning (dir. 2021:94 och dir. 2022:03). Den särskilda utredaren ska bl.a. analysera en mer generellt utformad graviditetspenning under graviditetens senare del. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2023.

Med hänsyn främst till den utredning och beredning som pågår är utskottet inte berett att föreslå riksdagen att rikta tillkännagivanden till regeringen om tillfällig föräldrapenning eller graviditetspenning. Därmed avstyrks motionerna 2022/23:269 (S), 2022/23:1152 (SD) yrkandena 2–4, 14 och 15, 2022/23:1782 (S) och 2022/23:2037 (S).

Sjukpenninggrundande inkomst

Utskottet noterar att det i utredningsbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101) föreslås att den särskilda beräkningsgrunden för föräldrapenning

för tid innan barnet fyllt två år ska behållas medan den s.k. snabbhetspremien slopas. Dessutom har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att se över regelverket för SGI (dir. 2021:90). Uppdraget ska redovisas senast den 20 juni 2023. Utskottet anser att den pågående utredningen och Regeringskansliets beredning bör avvaktas. Utskottet är således inte villigt att ställa sig bakom förslagen om att avskaffa snabbhetspremien eller om SGI-skydd i övrigt. Därmed avstyrks 2022/23:857 (C) yrkandena 7 och 9, 2022/23:1056 (S) och 2022/23:1152 (SD) yrkande 12.

Barnbidrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. behovsprövning av barnbidraget, flerbarnstillägget och ett tillägg för ensamstående vårdnadshavare.

Jämför reservation 18 (SD).

Gällande ordning

Barnbidrag lämnas enligt 15 kap. 3 och 4 §§ SFB med 1 250 kronor per månad och betalas ut t.o.m. det kvartal barnet fyller 16 år. Flerbarnstillägg lämnas med 150 kronor per månad för det andra barnet, 580 kronor per månad för det tredje barnet, 1 010 kronor per månad för det fjärde barnet och 1 250 kronor i månaden för det femte barnet och varje ytterligare barn (15 kap. 8 § SFB).

Förlängt barnbidrag betalas enligt 15 kap. 5 och 6 §§ SFB ut med 1 250 kronor per månad fr.o.m. kvartalet efter det att barnet har fyllt 16 år om barnet studerar vid grundskola eller deltar i viss annan motsvarande utbildning, t.ex. grundsärskolan. Denna förmån betalas ut t.o.m. den månad barnet slutför utbildningen eller avbryter studierna (15 kap. 7 § SFB).

Om föräldrarna har gemensam vårdnad lämnas barnbidrag enligt 16 kap. 5 § SFB med hälften till vardera föräldern. Anmäler föräldrarna gemensamt till Försäkringskassan vem av dem som ska vara mottagare lämnas barnbidraget till den mottagaren. Den som har ensam vårdnad får hela barnbidraget (16 kap. 4 § SFB).

Motionerna

I motion 2022/23:392 av Peder Björk och Anna-Belle Strömberg (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga förändringar av flerbarnstillägget när barnbidraget upphör. Det bör övervägas om en barnfamilj efter att det äldsta barnet fyllt 16 år – åtminstone under en övergångsperiod – ska kunna få behålla flerbarnstillägget oförändrat för det yngsta barnet.

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att införa ett nytt bidrag

till förstföderskor och att omvandla flerbarnstillägget till ett flerbarnsavgdrag. Bidraget ska täcka en del av de engångskostnader som uppstår i samband med att ett barn föds. Flerbarnstillägget bör omvandlas till en skattereduktion på inkomst av tjänst, arbetslöshetsersättning eller föräldrapenning. I yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten till tillägg för ensamstående vårdnadshavare. Utformningen av dagens barnbidrag och flerbarnstillägg missar gruppen ensamstående föräldrar. En utredning bör se över ensamstående föräldrars ekonomi och vid behov lämna författningsförslag. I motion 2022/23:243 av Angelica Lundberg och Markus Wiechel (båda SD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att avskaffa flerbarnstillägget. I motion 2022/23:259 av Angelica Lundberg (SD) föreslås ett tillkännagivande om att reservera barnbidrag vid vårdnadstvist. Under en vårdnadstvist har ofta modern rätt till barnbidraget så länge tvisten pågår. Motionären anser att hälften av bidraget i stället bör reserveras till dess att vårdnadsfrågan är avgjord. I motion 2022/23:250 av Angelica Lundberg och Mikael Eskilandersson (båda SD) föreslås ett liknande tillkännagivande.

I motion 2022/23:356 av Jonny Cato (C) föreslås ett tillkännagivande om att utreda en behovsprövning av barnbidraget.

I motion 2022/23:229 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att pröva förutsättningar och möjligheter att behovspröva barnbidraget. I motion 2022/23:232 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om behoven av att invertera flerbarnstillägget vid barn- och studiebidrag. En översyn bör övervägas för hela barnbidragssystemet där en inverterad skala bör införas som innebär att barnbidraget är högre för det första barnet och därefter lägre för varje barn som tillkommer i familjen. I motion 2022/23:820 av Lars Beckman (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över behoven av en omfördelning av flerbarnstillägget till ett förstabarnstillägg. Motionären anför att det är det första barnet som ofta innebär stora investeringar för den unga barnfamiljen när barnvagn, bilbyte och andra inköp behöver göras.

I motion 2022/23:1509 av Larry Söder (KD) föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att dubblera barnbidraget och samtidigt göra inkomsten beskattningsbar.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare konstaterat att det nuvarande barnbidragssystemet i grunden fungerar väl. Administrationskostnaden är låg och barnfamiljernas ekonomi har förbättrats genom höjningar av barnbidraget och det förlängda barnbidraget, senast från den 1 mars 2018 med 200 kronor per barn och månad. Utskottet kan även konstatera att det tillfälliga tilläggsbidraget inom bostadsbidraget är avsett för barnfamiljerna (95 kap. 2 § SFB). Som anförts ovan följer utskottet noga frågan om behovet av ytterligare åtgärder för att kompensera dem som drabbas hårt av inflationen. I nuläget anser utskottet emellertid inte att det finns skäl att utreda möjligheterna till ett särskilt tillägg

i barnbidraget för ensamstående vårdnadshavare eller att införa en behovsprövning av barnbidraget.

Av gällande rätt följer att den som har ensam vårdnad om ett barn får barnbidraget. Förslaget om att delvis frysa barnbidraget för en ensamstående förälder i avvaktan på att en vårdnadstvist blir avgjord skulle kunna innebära att vårdnadshavaren försätts i en svår ekonomisk situation. Utskottet kan med hänsyn till detta inte ställa sig bakom förslaget om att barnbidrag ska reserveras vid vårdnadstvister.

Inom barnbidragssystemet lämnas flerbarnstillägg för att ge stöd till hushåll som har ett större försörjningsansvar med anledning av att de har flera barn. Tillägget är en del av barnbidraget och lämnas till familjer med två eller fler barn. Flerbarnstillägget riktar sig i större utsträckning till familjen som helhet än det allmänna och förlängda barnbidraget som lämnas för ett specifikt barn. Ett förslag om att avskaffa flerbarnstillägget för det andra barnet läggs fram i utredningsbetänkandet Träffsäkert (SOU 2021:101). Enligt utskottet bör riksdagen inte föregripa arbetet med utredningens förslag. Utskottet ställer sig således inte bakom förslag till tillkännagivanden om att utreda, fasa ut eller avskaffa flerbarnstillägget.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2022/23:229 (M), 2022/23:232 (M), 2022/23:243 (SD), 2022/23:250 (SD), 2022/23:259 (SD), 2022/23:356 (C), 2022/23:392 (S), 2022/23:820 (M), 2022/23:1152 (SD) yrkandena 5 och 6 samt 2022/23:1509 (KD).

Underhållsstöd och bostadsbidrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. beräkning av bidragsgrundande inkomst i bostadsbidraget, bostadsbidrag för särlevande föräldrar och en utredning av underhållsbidraget och underhållsstödet.

Jämför reservation 19 (SD), 20 (C), 21 (S), 22 (SD), 23 (V) och 24 (C).

Gällande ordning

Underhållsstöd

Enligt föräldrabalken ska föräldrarna svara för underhållet till sina barn. En förälder ska i vissa situationer fullgöra sin underhållsskyldighet genom att betala underhållsbidrag till barnet. Detta gäller om föräldern inte har vårdnaden om barnet och inte heller bor varaktigt tillsammans med barnet, eller om föräldern har vårdnaden om barnet gemensamt med den andra föräldern men barnet bor varaktigt tillsammans med endast den andra föräldern (7 kap. 2 § föräldrabalken).

Om den underhållsskyldiga föräldern inte betalar något underhållsbidrag eller betalar ett belopp som är lägre än underhållsstödet och inte heller på något annat sätt ser till att barnet får motsvarande underhåll, kan den förälder som barnet varaktigt bor hos ansöka om underhållsstöd enligt 18 kap. SFB.

Underhållsstöd betalas ut med 1 673 kronor per månad t.o.m. den månad då barnet fyller 7 år, 1 823 kronor per månad fr.o.m. månaden efter den då barnet har fyllt 7 år t.o.m. den månad då barnet fyller 15 år och 2 223 kronor per månad fr.o.m. månaden efter den då barnet fyllt 15 år (18 kap. 20 § SFB).

Enligt regeln om s.k. utfyllnadsbidrag gäller att om det finns anledning att anta att en bidragsskyldig förälder i rätt ordning betalar underhåll till barnet med minst det belopp som skulle ha fastställts som betalningsbelopp ska det sist avsedda beloppet räknas av från underhållsstödet (18 kap. 21 § SFB).

Förlängt underhållsstöd kan betalas ut till barn som har fyllt 18 år och som studerar med rätt till förlängt barnbidrag eller studiehjälp, t.ex. fortfarande går i grundskolan eller på gymnasiet. Förlängt underhållsstöd betalas som längst ut t.o.m. juni månad det år då barnet fyller 20 år (18 kap. 6 och 14 §§ SFB).

När underhållsstöd lämnas till ett barn ska den bidragsskyldiga föräldern betala ett belopp till Försäkringskassan som helt eller delvis motsvarar underhållsstödet (19 kap. 2 § SFB). Beloppet beräknas utifrån den del av den bidragsskyldigas inkomst som överstiger 120 000 kronor enligt det beslut om slutlig skatt som fattats närmast före februari det år som betalningsskyldigheten avser (19 kap. 10 och 11 §§ SFB). Beloppet kan omprövas eller ändras, t.ex. vid nytt beslut om slutlig skatt för den bidragsskyldiga föräldern (19 kap. 34 § SFB).

Underhållsstödet ska dras in om den bidragsskyldiga föräldern har fullgjort sin betalningsskyldighet gentemot Försäkringskassan under minst tolv månader i följd. Om det finns särskilda skäl ska underhållsstöd ändå lämnas (18 kap. 9 a § SFB).

Bostadsbidrag

Regler om bostadsbidrag finns i 95–98 SFB. Bostadsbidrag kan betalas ut till dels barnfamiljer, dels hushåll utan barn om sökanden fyllt 18 men inte 29 år. Barnfamiljer med hemmavarande barn kan få bidrag till bostadskostnader och ett särskilt bidrag, baserat på antalet barn i familjen. Bostadsbidrag är en inkomstprövad förmån som bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och den bidragsgrundande inkomsten för hushållet. Bostadsbidraget minskas med 20 procent av den del av den bidragsgrundande inkomsten som överstiger en viss gräns.

Ett tillfälligt tilläggsbidrag lämnas till barnfamiljer med bostadsbidrag t.o.m. juni 2023 (95 kap. 2 § 5, 96 kap. 3 a § och 97 kap. 23 a § SFB).

Bostadsbidrag kan även lämnas i form av umgängesbidrag. Sådant bidrag kan lämnas till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem (95 kap. 2 § 4 SFB).

Om bostadsbidrag har lämnats felaktigt eller med för högt belopp ska Försäkringskassan besluta om återkrav av beloppet. Om det finns särskilda skäl för eftergift får Försäkringskassan helt eller delvis efterge kravet på återbetalning (108 kap. 2, 9 och 11 §§ SFB).

Den 1 mars 2018 infördes ett nytt särskilt bidrag inom bostadsbidraget för barn som bor växelvis samtidigt som underhållsstödet vid växelvist boende avskaffades. För barn som bor växelvis lämnas bostadsbidrag som ett särskilt bidrag månadsvis med 1 300 kronor till familjer med ett barn, 1 600 kronor till familjer med två barn, och 2 100 kronor till familjer med tre eller flera barn (97 kap. 22 a § SFB).

Motionerna

Underhållsstöd

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att de parallella systemen för underhållsbidrag och underhållsstöd bör utredas. Systemen bör ersättas med en modell som innebär att fler föräldrar betalar underhåll som beräknas utifrån årsinkomst, tar hänsyn till faktisk betalningsförmåga och motsvarar den egna levnadsstandarderna.

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 32 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheterna att höja underhållsstödet för ensamstående föräldrar. Underhållsstödet indexeras inte automatiskt utifrån prisökningarna utan är ett belopp fastställt i lag. Bidraget är ofta lägre än vad särlevande föräldrar som själva delar upp underhållet kommer överens om. En höjning av underhållsstödet skulle gynna redan ekonomiskt utsatta kvinnor.

Bostadsbidrag

I kommittémotion 2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om förslagen i Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (förkortad BUMS-utredningen, S 2018:13). Den bidragsgrundande inkomsten i bostadsbidraget och den betalningsgrundande inkomsten i underhållsstödet bör som huvudregel baseras på aktuella historiska inkomster som hämtas från uppgifter ur arbetsgivardeklarationer. I kommittémotion 2022/23:2217 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att följa utvecklingen för bostadsbidraget som ett bostadspolitiskt viktigt verktyg för ekonomiskt svaga hushåll. I den akuta situation som nu råder med stigande räntor och kraftiga hyreshöjningar är det viktigt att vara beredd att justera bostadsbidraget vid behov.

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 16 föreslås ett tillkännagivande om att följa upp effekten av det utökade bostadsbidraget i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1). I yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att överväga en moderniserad konstruktion av bostadsbidraget. Bostadsbidragets nuvarande konstruktion kan ge upphov till

återkrav och skuldsättning, och det är angeläget att minska risken för detta. Bostadsbidraget bör beräknas på mer aktuella inkomstuppgifter.

I kommittémotion 2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att förstärka bostadsbidraget utifrån BUMS-utredningen. Dels bör reglerna som gör att många blir återbetalningsskyldiga ändras, dels bör nivåerna justeras och indexeras så att de svarar mot dagens situation och följer med den framtida utvecklingen. I yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att förlänga den tillfälliga höjningen av bostadsbidraget enligt förslaget i motionen. Det förstärkta bostadsbidraget bör gälla till dess att bostadsbidraget reformeras. De tidigare tillfälliga höjningarna har varit konstruerade så att andra inkomster, t.ex. försörjningsstöd, har minskats i samma omfattning som höjningen av bostadsbidraget. En tillfällig höjning av bostadsbidraget bör utformas så att detta problem inte uppstår.

I partimotion 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 95 föreslås ett tillkännagivande om att se över bostadsbidraget för särlevande föräldrar. Motionärerna anför att föräldrar till barn som bor växelvis riskerar att förlora bostadsbidraget om barnet under en eller ett par månader bor där färre än tolv dagar. I kommittémotion 2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 25 begärs ett motsvarande tillkännagivande. I kommittémotion 2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att se över vilka inkomster och vilka tillgångar som ska räknas in i underlaget för bedömningen av rätten till bostadsbidrag. Motionärerna anför att det bör övervägas om ett fribelopp ska införas för barns förvärvsinkomster och att det finns anledning att se över barns förmögenhets inverkan på föräldrarnas rätt till bidrag. I yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att beakta konsekvenserna för ensamstående föräldrar. För föräldrar som har barnen tidvis boende hos sig gäller att bostaden måste ha minst två rum och kök samt vara minst 40 kvadratmeter stor. Motsvarande krav gäller dock inte för föräldrar med hemmavarande eller växelvist boende barn. I yrkandena 12 och 13 föreslås tillkännagivanden om att gränsdragningen mellan hemmavarande barn och umgängesbarn samt om att bostadsbidragets effekter på olika familjekonstellationer bör beaktas. Barn ska ha en bra bostad oavsett var de bor. I yrkande 14 föreslås ett tillkännagivande om att se över förutsättningarna för att införa månadsavstämning när det gäller underlag för bostadsbidrag. BUMS-utredningen föreslog att bostadsbidraget ska grundas på månatliga inkomstuppgifter i arbetsgivardeklarationer. En sådan förändring skulle kunna minska återkraven för hushåll med bostadsbidrag med mer än 90 procent.

Utskottets ställningstagande

Underhållsstöd

BUMS-utredningens betänkande Träffsäkert (SOU 2021:101) innehåller ett nytt system för statlig underhållsreglering. Systemet med statlig underhållsreglering föreslås ersätta dagens underhållsstöd och utgå från samma principer som i dag gäller när föräldrarna på egen hand kommer överens om underhåll för sitt barn enligt föräldrabalkens regler. För att öka träffsäkerheten i betalningsbeloppet och minska risken för skuldsättning föreslås att den bidragsskyldiga föräldrarnas betalningsbelopp till Försäkringskassan som huvudregel ska grundas på mer aktuella månadsuppgifter i stället för beslut om slutlig skatt. I utredningsbetänkandet anges att utgångspunkten för förslagen är att alla föräldrar ska bidra till sitt barns försörjning efter sin ekonomiska förmåga och dela på det ekonomiska ansvaret för barnet på ett jämlikt sätt. Vidare föreslås att det stöd som ges till föräldrar för att de ska komma överens i frågan om underhållsbidrag ska ökas. Med hänsyn till att förslagen i det överlämnade utredningsbetänkandet bereds inom Regeringskansliet ser utskottet inte något behov av att tillsätta ytterligare en utredning eller översyn av underhållsstödet. Därmed avstyrks motionerna 2022/23:1152 (SD) yrkande 18 och 2022/23:1673 (C) yrkande 32.

Bostadsbidrag

I utredningsbetänkandet Träffsäkert (SOU 2021:101) lämnas även förslag till ett stort antal förslag som gäller reformering av dagens bostadsbidrag. Med hänvisning till att det finns problem med skuldsättning och bidragets träffsäkerhet föreslår utredningen att den bidragsgrundande inkomsten i bostadsbidraget som huvudregel ska baseras på aktuella historiska inkomster som hämtas från uppgifter ur arbetsgivardeklarationer när det är möjligt. Dessutom lämnas förslag som bl.a. gäller stödet till särlevande, golv och tak för bostadskostnader, begränsningen i fråga om bostadsyta, särskilda krav på bostaden för umgängesföräldrar, bidrag till boendekostnader till inneboende, bidrag för barns kostnader och inkomstavräkning. Utredningens förslag bereds inom Regeringskansliet.

När det gäller det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer inom bostadsbidraget kan det konstateras att utskottet i budgetbetänkandet 2022/23:SfU3 instämde i regeringens uppfattning att det är viktigt att den ekonomiska politiken bidrar till att hålla nere prisökningarna samtidigt som vissa åtgärder vidtas för att kompensera dem som drabbas hårt av inflationen. Utskottet ställde sig därför bakom ett förslag om att förlänga det tillfälliga tilläggsbidraget t.o.m. den 30 juni 2023. I mars 2023 remitterade Socialdepartementet en promemoria med förslag om att förlänga det tillfälliga tilläggsbidraget t.o.m. den 31 december 2023. I promemorian föreslås även att tilläggsbidraget höjs fr.o.m. den 1 juli 2023. Regeringen har lämnat förslaget till riksdagen i vårändringsbudgeten för 2023 (prop. 2022/23:99). Mot denna bakgrund anser

utskottet att det för närvarande saknas skäl för riksdagen att rikta tillkännagivanden till regeringen om tilläggsbidraget eller bidragsnivåerna i övrigt.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2022/23:857 (C) yrkandena 10–14, 2022/23:881 (C) yrkande 25, 2022/23:1152 (SD) yrkandena 16 och 17, 2022/23:1227 (V) yrkandena 4 och 5, 2022/23:1673 (C) yrkande 95, 2022/23:2055 (S) yrkande 8 och 2022/23:2217 (S) yrkande 11.

Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. handläggningstider för omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning samt bedömningen av föräldraansvaret.

Jämför reservation 25 (SD) och 26 (V).

Gällande ordning

Omvårdnadsbidrag kan ges till föräldrar vars barn på grund av funktionsnedsättning kan antas vara i behov av omvårdnad och tillsyn under minst sex månader. Omvårdnadsbidrag lämnas t.o.m. juni det år då barnet fyller 19 år eller den tidigare månad när rätten till förmånen annars upphör. Bidraget betalas ut med en fjärdedels, halvt, tre fjärdedels eller helt bidrag. Helt omvårdnadsbidrag betalas ut med 250 procent av prisbasbeloppet (22 kap. 3, 4, 9 och 13 §§ SFB).

En förälder har rätt till ersättning för merkostnader när barnet har nedsatt funktionsförmåga, om det kan antas att nedsättningen kommer att bestå under minst sex månader. Merkostnadsersättningen kan lämnas på fem nivåer, från 30 till 70 procent av prisbasbeloppet (50 kap. 2, 4, 5 och 12 §§ SFB).

Motionerna

I kommittémotion 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 25 föreslås ett tillkännagivande om att följa upp hanteringen av de långa handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen.

I kommittémotion 2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör återkomma med ytterligare åtgärder för att förkorta handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen. I yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om ett förtydligande av synen på föräldraansvaret enligt lagstiftarens intentioner. Motionärerna instämmer i den kritik som Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) framför i rapporten Införandet av omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning (2020:5) av Försäkringskassans syn på föräldrarnas ansvar och ISF:s uppfattning att det behöver tydliggöras vad som kan anses ingå i det normala

föräldraansvaret. I yrkande 14 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att åtgärda bristerna i omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen enligt ISF:s utredning. ISF har bl.a. visat att införandet av de nya förmånerna och utfasningen av de gamla förmånerna har lett till allvarliga konsekvenser för många enskilda personer och för familjer med barn som har en funktionsnedsättning. I yrkande 15 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att säkerställa kompensation för de som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna i införandet av omvårdnadsbidraget.

Utskottets ställningstagande

Den 1 januari 2019 ersattes vårdbidrag och handikappersättning med förmånerna omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. Av Inspektionen för socialförsäkringens (ISF) rapport Från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag (2021:12) framgår att arbetet med omvårdnadsbidraget efter införandet präglades av långa handläggningstider. Under hösten 2021 var handläggningstiden i genomsnitt åtta månader. I regleringsbrevet för 2022 fick Försäkringskassan i uppdrag att vidta relevanta åtgärder för att öka produktiviteten och minska handläggningstiderna. I Försäkringskassans rapport Återrapporteringskrav omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning (FK2023/000896) från den 6 februari 2023 meddelades att antalet ärenden som väntar på beslut har minskat snabbare än prognostiserat och att handläggningstiderna för omvårdnadsbidrag sedan november 2022 är kortare än 90 dagar. När det gäller frågan om införandet av omvårdnadsbidrag och kompensation kan det konstateras att övergångsperioden för att bevilja förlängt vårdbidrag förlängdes. Det gjordes för att motverka att personer som tidigare hade beviljats vårdbidrag på grund av lång handläggningstid varken fick vårdbidrag, omvårdnadsbidrag eller merkostnadsersättning trots att de egentligen var berättigade till sådana förmåner (prop. 2019/20:126, bet. 2019/20:SfU23, rskr. 2019/20:285).

I den rapport som nämns ovan anger ISF att regeringen bör ge en lämplig myndighet i uppdrag att utarbeta riktlinjer för bedömningen av vad som ska anses ingå i ett normalt föräldraansvar. I Försäkringskassans svar med anledning av rapporten instämmer myndigheten i att det skulle vara av stort värde om föräldraansvarets omfattning kunde förtydligas. Resultatet av ISF:s granskning har efter att rapporten publicerades varit föremål för analys inom Regeringskansliet.

Med det anförda avstyrker utskottet motionerna 2022/23:1152 (SD) yrkande 25 och 2022/23:1227 (V) yrkandena 12–15.

Reservationer

1. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (S)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S) och Jessica Rodén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3 och
avslår motionerna
2022/23:125 av Yasmine Bladelius (S),
2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 1,
2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–3 och
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 29 och 30.

Ställningstagande

Den ekonomiska familjepolitiken behöver stärkas. Inkomstgränserna i bostadsbidraget samt nivåerna i både barnbidraget och underhållsstödet har höjts men ytterligare åtgärder behövs.

2. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–3 och
avslår motionerna
2022/23:125 av Yasmine Bladelius (S),
2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 1,
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 29 och 30 samt
2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Mycket tyder på att måluppfyllelsen för den ekonomiska familjepolitiken har försämrats efter 1990-talet. Denna trend måste vändas. Regeringen bör återkomma med en strategi för att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bättre når sitt mål.

De inkomstrelaterade ersättningarna inom den ekonomiska familjepolitiken, inkluderat tak och grundnivåer, bör inkomstindexeras fr.o.m. 2026. Kostnadsrelaterade ersättningar, såsom barnbidrag och bostadsbidrag, bör prisindexeras och fasta belopp endast användas undantagsvis.

Den omständigheten att ersättningar som bostadsbidrag och studiebidrag är knutna till åldersgränser kan innebära att ett barn som passerar en åldersgräns eller avslutar sina gymnasiestudier men ändå bor kvar i hushållet får stora effekter på en familjs ekonomi. En möjlighet att trappa ned vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken för att möjliggöra en omställning när rätten till ersättningen upphör bör därför utredas.

3. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 1 och
 2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 29 och 30 samt
 avslår motionerna
 2022/23:125 av Yasmine Bladelius (S),
 2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–3 och
 2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 3.

Ställningstagande

Det behövs en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar. En översyn av föräldraförsäkringen bör därför göras i syfte att utarbeta en modern föräldraförsäkring som ser till barnets bästa och som ökar jämställdheten.

4. Föräldraförsäkring, punkt 2 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 10, 11 och 19 samt
avslår motionerna
2022/23:261 av Alexandra Völker (S),
2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 2, 4 och 8,
2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 9 och
2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 31 och 33.

Ställningstagande

Regeringen bör utreda möjligheterna att ändra det regelverk som begränsar förutsättningarna för att spara föräldradagar. Många försäkrade har dagar som gått förlorade på grund av att bara ett visst antal föräldrapenningdagar kan sparas efter det att barnet fyllt fyra år.

Regeringen bör även göra en översyn av föräldrapenningen som syftar till att föräldrar ska kunna få ut en större andel av sin inkomst i ersättning.

Adoptionsbidraget bör höjas. Ett stärkt bidrag har en omfördelande effekt som gör att även hushåll med medelinkomst eller låg inkomst får en större benägenhet att adoptera.

5. Föräldraförsäkring, punkt 2 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 9 och
avslår motionerna
2022/23:261 av Alexandra Völker (S),
2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 2, 4 och 8,
2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 10, 11 och 19 samt

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 31 och 33.

Ställningstagande

Taken i föräldraförsäkringen (föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning) bör höjas så att 80 procent av löntagarna får 80 procent av lönen i ersättning.

6. Föräldraförsäkring, punkt 2 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 2, 4 och 8 samt

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 31 och 33 samt

avslår motionerna

2022/23:261 av Alexandra Völker (S),

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 10, 11 och 19 samt

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 9.

Ställningstagande

För att alla föräldrar ska kunna delta i en jämställd arbetsmarknad bör möjligheterna att återinföra jämställdhetsbonusen ses över – men kraftigt förstärkt och smartare utformad. Föräldrapar med gemensam vårdnad som har delat föräldrapenningen jämställt under de första 18 månaderna bör få en skattefri jämställdhetsbonus på 50 000 kronor. För att föräldrar i större utsträckning ska ta gemensamt ansvar för de s.k. vab-dagarna bör regeringen även se över möjligheterna att införa en vab-bonus.

Alltför många människor, särskilt kvinnor, är frånvarande från arbetsmarknaden under lång tid i samband med sin föräldraledighet. Föräldraförsäkringen har i första hand till syfte att ge utrymme för omvårdnad och anknytning under de första levnadsåren. Det bör därför krävas att 80 procent av föräldraledigheten tas ut innan barnet har fyllt tre år.

Fördelningen av föräldraledigheten har betydelse för livsinkomsten och därmed den framtida pensionen. Alltför många är okunniga om sambandet mellan de val man gör i dag och den framtida pensionen. Myndigheternas arbete med att informera om pensionssystemet och hur olika livsval påverkar pensionen bör därför stärkas.

7. Reserverade dagar, punkt 3 (S, MP)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S), Annika Hirvonen (MP) och Jessica Rodén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 2 och
2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 40,
bifaller delvis motionerna
2022/23:404 av Marianne Fundahn (S),
2022/23:1541 av Linus Sköld (S) och
2022/23:1704 av Annika Strandhäll (S) samt
avslår motionerna
2022/23:660 av Markus Wiechel (SD),
2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 7 och 8,
2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 7 och 11,
2022/23:1397 av Mathias Bengtsson (KD),
2022/23:1532 av Hans Eklind (KD) yrkandena 1 och 2,
2022/23:1616 av Martin Ådahl (C),
2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 7 och
2022/23:2274 av Alexander Christiansson (SD).

Ställningstagande

För att öka jämställdheten bör dagar med föräldrapenning vara öronmärkta på ett sådant sätt att minst en tredjedel ska kunna användas av vardera föräldern, medan en tredjedel ska kunna användas fritt av vårdnadshavarna eller överlåtas till en annan vuxen som ingår i barnets familj.

8. Reserverade dagar, punkt 3 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 7 och 8,
 bifaller delvis motionerna
 2022/23:660 av Markus Wiechel (SD) och
 2022/23:2274 av Alexander Christiansson (SD) samt
 avslår motionerna
 2022/23:404 av Marianne Fundahn (S),
 2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 7 och 11,
 2022/23:1397 av Mathias Bengtsson (KD),
 2022/23:1532 av Hans Eklind (KD) yrkandena 1 och 2,
 2022/23:1541 av Linus Sköld (S),
 2022/23:1616 av Martin Ådahl (C),
 2022/23:1704 av Annika Strandhäll (S),
 2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 2 och 7 samt
 2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 40.

Ställningstagande

Barnets bästa och varje barns unika behov ska vara centralt i utformningen av föräldrapenningen. De reserverade dagarna i föräldraförsäkringen bör avskaffas och föräldrar bör fullt ut få förtroendet att bestämma hur föräldraförsäkringen ska disponeras.

9. Reserverade dagar, punkt 3 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 7 och 11 samt
 avslår motionerna
 2022/23:404 av Marianne Fundahn (S),
 2022/23:660 av Markus Wiechel (SD),
 2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 7 och 8,
 2022/23:1397 av Mathias Bengtsson (KD),
 2022/23:1532 av Hans Eklind (KD) yrkandena 1 och 2,
 2022/23:1541 av Linus Sköld (S),
 2022/23:1616 av Martin Ådahl (C),
 2022/23:1704 av Annika Strandhäll (S),
 2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 2 och 7,
 2022/23:2274 av Alexander Christiansson (SD) och
 2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 40.

Ställningstagande

Föräldraförsäkringen bör delas lika mellan föräldrarna, utan möjlighet att överlåta dagar. En individualisering bör ta hänsyn till att familjer kan se ut på olika sätt. Syftet är inte bara att styra uttaget av föräldrapenningdagar till barnens första levnadsår då behoven av omsorg är som störst, utan också att undvika att personer som kan spara många föräldrapenningdagar, t.ex. på grund av höga inkomster, använder dem för att dryga ut sin semester.

10. Dubbeldagar, punkt 4 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 5 och

avslår motionerna

2022/23:251 av Angelica Lundberg (SD) och

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 13.

Ställningstagande

Studier visar att dubbeldagarna har varit gynnsamma för jämställdhet, sammanhållning i familjen och kvinnors hälsa. Det bör därför vara tillåtet med ett obegränsat antal dubbeldagar.

11. Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, punkt 5 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 9 och

bifaller delvis motion

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 6.

Ställningstagande

En möjlighet att överlåta föräldrapenning till mor- och farföräldrar skulle underlätta för många familjer – i synnerhet familjer med ensamstående föräldrar – och bör därför utredas.

12. Överlåtelse av föräldrapenning till andra närstående, punkt 5 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 6 och
bifaller delvis motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 9.

Ställningstagande

De dagar i föräldraförsäkringen som inte är öronmärkta ska kunna användas av för barnet andra viktiga vuxna. Behovet av en sådan möjlighet är särskilt påtagligt när barnets föräldrar inte lever tillsammans.

13. Föräldraförsäkringen för företagare, punkt 6 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 24 och
avslår motion

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 5.

Ställningstagande

Riksdagens tillkännagivande om föräldraförsäkringen för företagare (bet. 2021/22:SfU18, rskr. 2021/22:282) bör följas upp. Det är positivt att vissa

förbättringar gjorts för att företagare i större utsträckning ska kunna ta del av trygghetssystemets förmåner men det finns mer kvar att göra.

14. Föräldraförsäkringen för företagare, punkt 6 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 5 och avslår motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 24.

Ställningstagande

Samhället måste underlätta för ensamföretagare att vara föräldralediga med ersättning, t.ex. genom att staten finansierar delar av en vikaries utbildningstid. Det bör tillsättas en utredning för att se över de möjligheter som finns för att underlätta föräldraledighet i ensamföretag.

15. Tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning, punkt 7 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 2–4, 14 och 15 samt avslår motionerna

2022/23:269 av Malin Larsson och Peter Hedberg (båda S),

2022/23:1782 av Sofia Amløh m.fl. (S) och

2022/23:2037 av Ida Ekeröth Clausson och Azra Muranovic (båda S).

Ställningstagande

Möjligheten att införa en ny form av tillfällig föräldrapenning vid mödravårdsbesök för båda föräldrarna bör utredas.

Det är av stor vikt att föräldrar ges utrymme till sorgearbete och att samhället har god förmåga att möta föräldrar i sorg. Möjligheten att utöka antalet dagar med tillfällig föräldrapenning om ett barn avlider (sorgepeng) bör därför utredas.

För att ge föräldrarna mer jämställda förutsättningar i föräldraskapet redan från början och främja psykisk hälsa bör möjligheten att utöka antalet pappadagar vid barns födsel eller adoption utredas.

När det gäller graviditetspenningen har Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) i en rapport bl.a. angett att Försäkringskassans bedömningar är betydligt mer restriktiva än vad lagstiftningen kräver. Försäkringskassan bör göra sammanvägda bedömningar i enlighet med vad som framgår av lagstiftningen. En översyn bör göras i enlighet med ISF:s rekommendationer och regeringen bör följa upp utredningen Översyn av socialförsäkringsskyddet för gravida – ett modernare regelverk.

Möjligheten att införa en rätt till graviditetsdagar de sista 30 dagarna före beräknad förlossning bör utredas. Detta bör omfatta alla kvinnor, oavsett hälsotillstånd och yrke.

16. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 8 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 12 och
avslår motionerna
2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 7 och 9 samt
2022/23:1056 av Azadeh Rojhan (S).

Ställningstagande

Förslag från utredningen Ett trygghetssystem för alla – översyn av regelverket för sjukpenninggrundande inkomst kan komma att lösa ut problematiken med att den försäkrade förlorar sin SGI om han eller hon inte uppfyller kraven för den s.k. snabbhetspremien. Utredningen kan även komma att lösa andra problem kopplade till SGI och föräldraledighet. Regeringen bör följa upp förslag som utredningen lägger fram.

17. Sjukpenninggrundande inkomst, punkt 8 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 7 och 9 samt
avslår motionerna
2022/23:1056 av Azadeh Rojhan (S) och
2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 12.

Ställningstagande

Den s.k. snabbhetspremiern i föräldraförsäkringen bör tas bort. Det finns risker med såväl alltför täta födselar som med lång frånvaro från arbetsmarknaden.

För att underlätta för pappor som i regel tar ut föräldraledigheten i ett senare skede bör en möjlighet att koppla SGI-skyddet till hur länge en förälder har varit ledig utredas.

18. Barnbidrag, punkt 9 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6 samt
avslår motionerna
2022/23:229 av Ann-Sofie Lifvnhage (M),
2022/23:232 av Ann-Sofie Lifvnhage (M),
2022/23:243 av Angelica Lundberg och Markus Wiechel (båda SD),
2022/23:250 av Angelica Lundberg och Mikael Eskilander (båda SD),
2022/23:259 av Angelica Lundberg (SD),
2022/23:356 av Jonny Cato (C),
2022/23:392 av Peder Björk och Anna-Belle Strömberg (båda S),
2022/23:820 av Lars Beckman (M) och

2022/23:1509 av Larry Söder (KD).

Ställningstagande

Ett nytt bidrag till förstföderskor som täcker en del av de engångskostnader som uppstår i samband med att ett barn föds bör utredas. Flerbarnstillägget bör omvandlas till en skattereduktion på inkomst av tjänst, arbetslöshetsersättning eller föräldrapenning.

Utformningen av dagens barnbidrag och flerbarnstillägg missar en särskild grupp, nämligen ensamstående föräldrar. En utredning bör se över ensamstående föräldrars ekonomi och vid behov lämna författningsförslag som riktar sig till ensamstående föräldrar.

19. Underhållsstöd, punkt 10 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 18 och avslår motion

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 32.

Ställningstagande

De parallella systemen för underhållsbidrag och underhållsstöd bör utredas. Systemen bör ersättas med en modell som innebär att fler föräldrar betalar underhåll som beräknas utifrån årsinkomst, tar hänsyn till faktisk betalningsförmåga och motsvarar den egna levnadsstandarden.

20. Underhållsstöd, punkt 10 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 32 och
avslår motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 18.

Ställningstagande

Underhållstödet indexeras inte automatiskt utifrån prisökningarna utan är ett belopp fastställt i lag. Bidraget är dessutom ofta lägre än vad särlevande föräldrar som själva bestämmer om underhållet kommer överens om. En höjning av underhållstödet skulle gynna redan ekonomiskt utsatta kvinnor.

21. Bostadsbidrag, punkt 11 (S)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S) och Jessica Rodén (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 8 och

2022/23:2217 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 11 och
avslår motionerna

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 10–14,

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 25,

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 16 och 17,

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 samt

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 95.

Ställningstagande

Den bidragsgrundande inkomsten i bostadsbidraget och den betalningsgrundande inkomsten i underhållstödet bör som huvudregel baseras på aktuella historiska inkomster som hämtas från uppgifter ur arbetsgivardeklarationer, i enlighet med de förslag som Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (förkortad BUMS-utredningen) har lämnat.

I den akuta situation som nu råder med stigande räntor och kraftiga hyreshöjningar är det även viktigt att vara beredd att justera bostadsbidraget vid behov.

22. Bostadsbidrag, punkt 11 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 17 och avslår motionerna

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 10–14,

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 25,

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 16,

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 4 och 5,

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 95,

2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 8 och

2022/23:2217 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

Bostadsbidragets nuvarande konstruktion kan ge upphov till återkrav och skuldsättning. Det är angeläget att minska riskerna för detta. Bostadsbidraget bör beräknas på mer aktuella inkomststoppgifter.

23. Bostadsbidrag, punkt 11 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 4 och 5 samt avslår motionerna

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 10–14,

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 25,

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 16 och 17,

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 95,

2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 8 och

2022/23:2217 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

Dagens regelverk för bostadsbidrag gör att många blir återbetalningsskyldiga. Det bör ändras. Dessutom bör nivåerna i bidraget justeras och indexeras så att de svarar mot dagens situation och följer med den ekonomiska utvecklingen.

Det förstärkta bostadsbidraget som gäller t.o.m. juni 2023 bör förlängas och gälla till dess att bostadsbidraget reformeras. De tidigare tillfälliga höjningarna har varit konstruerade på ett sätt som gjort att andra inkomster, t.ex. försörjningsstöd, har minskats i samma omfattning som höjningen av bostadsbidraget. En tillfällig höjning av bostadsbidraget bör utformas så att detta problem inte uppstår.

24. Bostadsbidrag, punkt 11 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 10–14,

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 25 och

2022/23:1673 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 95 och

avslår motionerna

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkandena 16 och 17,

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 4 och 5,

2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 8 och

2022/23:2217 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

Det finns ett värde i att barn och ungdomar får pröva på att arbeta utan att det påverkar föräldrarnas rätt till bostadsbidrag. Det bör därför övervägas om ett fribelopp ska införas för barns förvärvsinkomster. Det finns även anledning att se över barns förmögenhetens inverkan på rätten till bidrag.

För föräldrar som har barnen tidvis boende hos sig gäller att bostaden måste ha minst två rum och kök samt en yta om minst 40 kvadratmeter. Motsvarande krav gäller inte för föräldrar med hemmavarande eller växelvis boende barn. Bostadsbidraget får inte vara utformat så att det hämmar barnens rätt till båda sina föräldrar.

Föräldrar till barn som bor växelvis riskerar att förlora bostadsbidraget om barnet under en eller ett par månader bor där färre än tolv dagar. Systemet skapar ekonomisk osäkerhet och leder troligen även till sämre samarbetsklimat mellan föräldrar och minskad frihet för barn. Regeringen bör återkomma med

förslag om att ändra detta. Det är även viktigt att gränsdragningen mellan hemmavarande barn och umgängesbarn samt bostadsbidragets effekter på olika familjekonstellationer beaktas.

BUMS-utredningen föreslog att bostadsbidraget ska grundas på månatliga inkomstuppgifter i arbetsgivardeklarationer. En sådan förändring skulle kunna minska återkraven för hushåll med bostadsbidrag med mer än 90 procent. Förutsättningarna för att införa månadsavstämning i fråga om underlag för bostadsbidrag bör därför ses över.

25. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 12 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 25 och

avslår motion

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 12–15.

Ställningstagande

Regeringen bör fortsätta att verka för att förkorta handläggningstiderna för ansökningar om omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning samt se till att Försäkringskassan har de verktyg myndigheten behöver för att skyndsamt korta kön.

26. Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning, punkt 12 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 12–15 och

avslår motion

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD) yrkande 25.

Ställningstagande

Handläggningstiderna för omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning har gradvis vuxit och blivit långa. Enligt Försäkringskassan uppgår handläggningstiderna i dag i normalfallet till mellan tre och fem månader. Det är en förbättring men fortfarande otillräckligt.

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har i sin utvärdering av reformen kritiserat Försäkringskassans syn på föräldrarnas ansvar, vilken leder till lägre eller utebliven ersättning för många föräldrar. Det behöver tydliggöras vad som kan anses ingå i det normala föräldraansvaret.

Regeringen bör även återkomma med förslag om att åtgärda de brister i omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen som ISF:s pekar på i sin utvärdering, såsom bristande följsamhet till tidigare praxis trots att den enligt förarbetena ska anses ha bäring även på det nya regelverket. Det är även viktigt att säkerställa att ingen drabbas under tiden som frågan granskas och bereds och att kompensation lämnas till de som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna i införandet av omvårdnadsbidraget.

Särskilda yttranden

1. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (SD)

Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Daniel Persson (SD) anför:

Budgetpropositionen för 2023 och beslutet om statens budget för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn bygger på en överenskommelse mellan Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna. Sverigedemokraterna står således bakom förlängningen av det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer och vad som uttalas i propositionen i fråga om bl.a. fler dubbeldagar och möjligheter till överlåtelse av föräldrapenning till fler personer än vad som är fallet i dag (prop. 2022/23:1 utg.omr. 12 s. 21 f.). När det gäller vissa frågor som behandlas i budgetpropositionen för 2023 har vi därför valt att inte reservera oss i detta betänkande.

2. Familjepolitikens inriktning, punkt 1 (MP)

Annika Hirvonen (MP) anför:

Miljöpartiet har presenterat sin politik inom utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn i partimotion 2022/23:2275 och kommittémotion 2022/23:2102. Motionerna behandlades i betänkande 2022/23:FiU1 och betänkande 2022/23:SfU3. Förslagen innebar bl.a. att barnbidraget och underhållsstödet skulle förstärkas genom att förmånerna indexeras på ett sådant sätt att de inflationssäkras samt att även föräldraförsäkringen skulle förstärkas. Eftersom motionerna redan har behandlats i samband med beslutet om statens budget för 2023 har jag i detta betänkande endast reserverat mig under förslagspunkt 3 Reserverade dagar.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2022/23

2022/23:125 av Yasmine Bladelius (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nollvision och en översyn av den ekonomiska familjepolitiken med syfte att bekämpa barnfattigdomen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:229 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva förutsättningar och möjligheter att behövspröva barnbidraget och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:232 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behoven av att invertera flerbarnstillägget vid barn- och studiebidrag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:243 av Angelica Lundberg och Markus Wiechel (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att avskaffa flerbarnstillägget och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:250 av Angelica Lundberg och Mikael Eskilandersson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låsa föräldradagar vid vårdnadstvister och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:251 av Angelica Lundberg (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka antalet dubbeldagar i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:259 av Angelica Lundberg (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reservera barnbidrag vid vårdnadstvister och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:261 av Alexandra Völker (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur villkoren för tvillingföräldrar i samband med föräldraledighet kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:269 av Malin Larsson och Peter Hedberg (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till ersättning för föräldrar som behöver följa med barn under 18 år till tandläkaren och läkaren, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:356 av Jonny Cato (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en behovsprövning av barnbidraget och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:392 av Peder Björk och Anna-Belle Strömberg (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga förändringar av flerbarnstillägget när barnbidraget upphör, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:404 av Marianne Fundahn (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om individualiserad föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:660 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att avskaffa kvoteringen av föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:820 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behoven av en omfördelning av flerbarnstillägget till ett förstabarnstillägg och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:857 av Martina Johansson m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ny jämställdhetsbonus samt införa en jämställdhetsbonus för vård av barn och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 80 procent av dagarna ska tas ut innan barnet har fyllt tre år i stället för som i dag fyra år och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara tillåtet med obegränsat antal dubbeldagar och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de dagar i föräldraförsäkringen som inte är öronmärkta ska kunna användas av för barnet andra viktiga vuxna och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att koppla skyddet av föräldrarnas sjukpenninggrundande inkomst till hur länge hen har varit ledig i stället för till barnets ålder och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan ett informationsuppdrag riktat till vårdnadshavare om föräldraledighetens påverkan på familjeliv, hälsa och livsinkomst och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa den s.k. snabbhetspremien och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka inkomster och vilka tillgångar som ska räknas in i underlaget för bedömningen av rätten till bostadsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att beakta konsekvenserna för ensamstående föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att gränsdragningen mellan hemmavarande barn och umgängesbarn bör beaktas och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bostadsbidragets effekter på olika familjekonstellationer bör beaktas och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att införa månadsavstämning avseende underlag för bostadsbidrag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:881 av Martina Johansson m.fl. (C):

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över bostadsbidraget för särlevande föräldrar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1056 av Azadeh Rojhan (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa snabbhetspremien i föräldraförsäkringen i enlighet med förslaget från

Utredningen om en modern föräldraförsäkring (SOU 2017:101) och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1152 av Mona Olin m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa en ny form av tillfällig föräldrapenning vid mödravårdsbesök för båda föräldrarna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om översyn av lagstiftningen för graviditetspenningen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa en rätt till graviditetsdagar de sista 30 dagarna före beräknad förlossning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa ett nytt bidrag till förstföderskor och att omvandla flerbarnstillägget till ett flerbarnsavdrag och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till tillägg för ensamstående vårdnadshavare och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att barnets bästa och varje barns unika behov ska vara centralt i utformningen av föräldrapenningen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa reserverade dagar i föräldraförsäkringen och ge tillbaka valfriheten till familjerna och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att föräldrapenningen ska kunna överlåtas till mor- och farföräldrar och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna till förändring av regelverket för att åstadkomma en ökad flexibilitet i föräldrapenningen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av föräldrapenningen för att stärka den och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp förslagen i utredningen för ökad trygghet och förutsägbarhet i den sjukpenninggrundande inkomsten och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka antalet dubbeldagar och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utöka antalet dagar med sorgepeng och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utöka antalet pappadagar vid barns födsel eller adoption och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp effekten av det utökade bostadsbidraget i budgetpropositionen för 2023 och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en moderniserad konstruktion av bostadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de parallella systemen i underhållsbidrag och underhållsstöd bör utredas och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att höja adoptionsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp tillkännagivandet från socialförsäkringsutskottets betänkande 2021/22:SfU18 och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp hanteringen av de långa handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1227 av Isabell Mixter m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att indexera tak och ersättningsnivåer inom den ekonomiska familjepolitiken fr.o.m. 2026 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en strategi för att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bättre når sitt mål och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att trappa ned vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken i syfte att möjliggöra en omställning när ersättningarna upphör och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att förstärka bostadsbidraget utifrån BUMS-utredningen och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att förlänga den tillfälliga höjningen av bostadsbidraget enligt förslaget i motionen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om en individualiserad föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att höja taken i föräldraförsäkringen (föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning) så att 80 procent av löntagarna har inkomster under taket, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag baserat på modellen i slutbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101) och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör återkomma med ytterligare åtgärder för att förkorta handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ett förtydligande av synen på föräldransvaret enligt lagstiftarens intentioner och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att åtgärda bristerna i omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen enligt ISF:s utredning och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att säkerställa kompensation för de som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna i införandet av omvårdnadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1231 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över de möjligheter som finns för att underlätta föräldraledighet i ensamföretag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1397 av Mathias Bengtsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en friare föräldraförsäkring med fler dubbeldagar, avskaffad kvotering och möjlighet

att överlåta föräldrapenningen till annan närstående och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1509 av Larry Söder (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att dubblera barnbidraget och samtidigt göra inkomsten beskattningsbar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1532 av Hans Eklind (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer flexibel föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa tvångskvoteringsen i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1541 av Linus Sköld (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur föräldraförsäkringen kan individualiseras och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1616 av Martin Ådahl (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur föräldraförsäkringen kan delas i tre lika delar, där en tredjedel var av den ersatta föräldraledigheten är knuten till den ena föräldern och den tredje delen kan delas mellan föräldrarna enligt överenskommelse, med undantag för ensamstående föräldrar som har rätt att utnyttja hela föräldraledigheten och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2022/23:1673 av Annie Lööf m.fl. (C):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av föräldraförsäkringen i syfte att utarbeta en föräldraförsäkring som ser till barnets bästa och som ökar jämställdheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en ny jämställdhetsbonus samt införa en jämställdhetsbonus för vård av barn och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att höja underhållsstödet för ensamstående föräldrar och tillkännager detta för regeringen.

33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Försäkringskassan ett informationsuppdrag riktat till vårdnadshavare om föräldraledighetens påverkan på familjeliv, hälsa och livsinkomst och tillkännager detta för regeringen.
95. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över bostadsbidraget för särlevande föräldrar och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1704 av Annika Strandhäll (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur föräldraförsäkringen kan byggas ut och individualiseras inom ramen för en fastställd tidsplan och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:1782 av Sofia Amløh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätten till tillfällig föräldrapenning för föräldrar med vuxna hemmaboende barn med intellektuell funktionsnedsättning och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2037 av Ida Ekeröth Clausson och Azra Muranovic (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge ersättning vid besök i socialtjänstens verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2055 av Anders Ygeman m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer jämställd och individualiserad föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka den ekonomiska familjepolitiken och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förhindra att föräldraförsäkringen blir en segregationsfälla och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om BUMS-utredningens förslag och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2217 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa utvecklingen för bostadsbidraget som ett bostadspolitiskt viktigt verktyg för ekonomiskt svaga hushåll och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2274 av Alexander Christiansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avkvotera föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2022/23:2277 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att dubblera öronmärkningen av föräldradagar och tillkännager detta för regeringen.